

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

№ 151 (20664)

2014-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЪЫЙ
ШЫШЪХЪЭИУМ и 20

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Гъэсэнэгъэм епхыгъэ учреждениехэр терроризмэм зэрэщыуэхумагъэхэм, шэныгъэм и Мафэу къэблагъэрэр щынэгъончъэу хэгъэуэфыкыгъэным апэ ыкIи нахь игъэкIотыгъэу тегушылагъэх. Мы лъэныкъомкIэ республикэм щызэшIохыгъэ хъугъэр макIэу пIон пIэакыщтэп, ау джыри щыкIагъэхэр щыIэх. Ахэр ары ЛIышъхъэм анахъэу кыыхигъэщыгъэхэр. АР-м гъэсэнэгъэмрэ шэныгъэмрэкIэ иминистрэу Хъуажэ Аминэт гушыIэу кышыгыгъэм кызырэщыIуагъэмкIэ, машо къэхъумэ макIэу зыгъэушIт системэхэр зэкIэ гъэсэнэгъэм иучреждениехэм ашыгъэпсыгъэх, ау вневедомственнэ ухъумэным иотдел ипульт емыпхыгъэу джыри 79-рэ щыI. Джащ фэдэу еджэпIэ 56-мэ видеокамерэхэр ачIэтхэп. Терроризмэм зэрэщыуэхумагъэр къэзыушыхъатырэ тхылъ зымыIэу ахэтыри бэ, илъэсыкIэ еджэгъур къэмысызэ ар зыгъэхъазыргъэхэм хэбзэхъумэкIо кылыкъу зэфэшъхъафэу зыуплъэкIунхэ, уасэ къафэзышын фаехэм аIэкIагъэхъагъэп. А зэпстэури щыкIагъэу ЛIышъхъэм ылытагъ ыкIи ягугъу зрашIырэм шIокIынхэщ, зэрэдагъэзыжыщтым нахь гъэлъэшыгъэу Iоф дашIэнэу къафигъэпытагъ.

АР-м хэгъэу кIоцI IофхэмкIэ иминистрэу зэрэщыгъэзоагъэхэмкIэ, шэныгъэм и Мафэ хэбзэхъумэкIо кылыкъуэхэм гъэлъэшыгъэу Iоф ашIэщт, гъоурыкIоныр щынэгъончъэнымкIэ кылыкъуым инспектор нэбгырэ 200-р гъоурыкIоным ишапхъэхэр агъэцэкIэнхэм лъыплъэщтых, нэмыкIэу хэгъэу кIоцI IофхэмкIэ Министрствэм иIофышIэ нэбгырэ 900-м ехъур

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

ЩыкIагъэхэр нахь кыыхигъэщыгъэх

Терроризмэм пэшIуекIогъэнымкIэ комиссиеу АР-м щызэхашагъэмрэ Оперативнэ штабымрэ тыгъуасэ зэхэсыгъоу зэдырялагъэр зерицагъ АР-м и ЛIышъхъэу ТхьакIуцынэ Аслъан.

еджапIэхэм ящынэгъончъагъэ, рэхъатныгъэм алыплъэщтых. МэшIогъэкIосэ кылыкъуым инспекторхэм зэрехабзэу, илъэсыкIэ еджэгъур къэмысызэ, машо къэхъумэ еджапIэхэр зэрэфэхъазыргъэхэр ауплъэкIугъ. Зэфэхъысыжыхэм ащигъэзоагъэх ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ ГъэIорышIапIэм ипащэ иIэнатIэ зыгъэцэкIэрэ Алексей Азарян-

скэм. Ащ кызырIуагъэмкIэ, пстэумкIи хэукъоныгъэ 262-у кыыхагъэщыгъагъэм ащыщэу 260-р дэгъэзыжыгъэ хъугъэ. Iоныгъо мазэу къакIорэм и 14-м хэдзынхэу щыIэщтхэр щынэгъончъэу кIонхэм зэрэфэхъазыргъэхэм мы зэхэсыгъом щытегушылагъэх. АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие итхъаматэу Сэмэгъу Нурбий хэ-

дзынхэм языфэгъэхъазырынкIэ Iофхэр зынэсыгъэхэм кIэкIэу кытегушылагъ. АР-м хэгъэу кIоцI IофхэмкIэ иминистрэу щынэгъончъагъэм ылыэныкъокIэ ашIагъэм, хэдзынхэр зыщыкIощтхэ мафэмкIэ пшъэрылIэу зыфагъэуцужыгъэхэм къатегушылагъ.

Терроризмэм пэшIуекIогъэнымкIэ комиссиеу Красногвар-

дейскэ районым щызэхашагъэм иIофшIэн фэгъэхыгъэу район администрацием ипащэу Тхьэлъэнэ Вячеслав къэгушылагъ.

— Гъэсэнэгъэм иучреждениехэр икыу фэдизэу щынэгъо пстэуми ащыуэхумэгъэнхэр типшъэрылIэ шъхъалэхэм ащыщ, — кыIуагъ АР-м и ЛIышъхъэ пстэури кызыэфыкысыжыгъэ. — ЩыкIагъэу джыри тIээгъурэр охътэ кIэкIым зэрэдэдгъэ-зыжыщтым нахь лъэшэу тыпылын фае. Шэныгъэм и Мафэ рэхъатныгъэ хэлъэу, щынэгъончъэу хэгъэуэфыкыгъэным шьуналэ тежыгъэт. Ащ фэд хэдзынхэр зыщыкIощтхэ мафэри. Республикэм лъэпкъ е дин зэпэуцужь, зэгурымыIоныгъэ кымыхъаным, терроризмэм епхыгъэ бзэдэжIэгъэ зэфэшъхъафхэр щызэрамыхъанхэм ренэу тыналэ тедгъэтын фае, ар Iэпэдэлэл пшIы мыхъушIт Iофышъ, зыщышъуымыгъэгъуш.

ХЪУТ Нэфсэт.

УнакIэхэр афашIых

Жыдэдэ хъугъэ унэхэм ачIэсхэр 2017-рэ илъэсым Iоныгъом и 1-м нэс гъэкощыгъэнхэм фэгъэхыгъэ унашъом УФ-м и Премьер-министрэу Д. Медведевыр кIэтхагъ. Мыщ кыдыхельытэ псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым щыкIорэ зэхъокIыныгъэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ Фондым имызакъоу, 2016 — 2017-рэ илъэсхэм ателытагъэу илъэс къэс УФ-м имылькыу сомэ миллиарди 10 фэдиз хильхъанэу.

Джащ фэдэу жыдэдэ хъугъэ унэхэм ачIэсхэр гъэкощыгъэнхэм фэшI псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым щыкIорэ зэхъокIыныгъэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ Фондым имылькыу УФ-м ишъольырхэм субсидиеу кыыхалъхъащтыр зыфэдищтыр агъэнэфагъ. 2014 — 2016-рэ илъэсхэм ателытагъэу илъэс къэс

ар сомэ миллиард 27,9-рэ мэхъу. Унашъоу щыIэм кызырIэгъэнафэрэмкIэ, Фондым ипшъэрылIэхэр зэригъэцэкIэхэрэм ыкIи ахъщэу кытIупшырэр гъэфедэгъэ зэрэхъурэм псэолъэшIынымкIэ ыкIи псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ и Министрствэ, нэмыкI кылыкъуэхэри лъыплъэщтых.

Адыгэ Республикэм псэолъэшIынымкIэ, транспортнымкIэ, унэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтхэмкIэ и Министрствэ псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ игъэIорышIапIэ ипащэу Ныбэ Руслъан кызырIуагъэмкIэ, непэрэ мафэм ехъулIэу АдыгеймкIэ жыдэдэ хъугъэ кытыбэу зэтет унэ 31-рэ «ава-

рийнэхэм» ахалытагъ, ахэм зэкIэмкIи квадратнэ метрэ мин 14,2-м ехъу арыл. Жыдэдэ хъугъэ унэхэм ачIэсхэр гъэкощыгъэнхэм фэшI псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым щыкIорэ зэхъокIыныгъэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ Фондым республикэмрэ язэдэлъэжыныгъэ лагъэкIуатэ, къэралыгъо корпорациехэм къатIупшырэр ахъщэм илимитэу АдыгеймкIэ агъэнэфагъэр сомэ миллиони 110-м ехъу.

Арэу щытми, мы лъэныкъомкIэ Iофхэм язытет уигъэрэзэн дэдэу зэрэщымытыр АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат министрэхэм я Кабинет иIофшIэгъу зэхэсыгъоу джырэлагъэ щыIагъэм кыщыIуагъ. Унэжъэу, зэхэным нэсыгъэхэм ачIэсхэм ягъэкощынкIэ Iофхэр кызытетэзыгъэуцохэрэр муниципальнэ образованиехэм

япшъэрылIэхэр игъом ыкIи икыу зэрамыгъэцэкIэхэрэр арэу ащ ылытагъ.

— Унэжъэу зэхэным нэсыгъэхэм ачIэсхэм псэупIэ тэрэхэр ятыгъэнхэм фэшI ащ фытегъэпсыхъэгъэ программэм кыдылIытэу тэ хэтлхъан фэе мылькыу хэтэлхъэ. Арэу щытми, муниципальнэ образованиехэм япащэхэм ащыщхэу зыпшъэрылIэхэр Iэпэдэлэл зышыхэрэм апкъ кыкIыкIэ, мы Iофыгъор дэгъэзыжыгъэ хъурэп, цыфхэм псэукIэ амалэу ялэр нахышIу тIышъурэп. Ащ фэдэ екIоплакIэ зилэхэм пшъэдэкIыжъ ахъыщт, — кыIуагъ КъумпIыл Мурат.

2014-рэ илъэсымкIэ мы программэм Кошхъэблэ ыкIи Тэхутэмькыое районхэр хэлажъэх, къат пчъагъэу зэтет унитфмэ яшын мыхэм ащырагъэжыагъ.

(ИкIлух я 2-рэ н. ит.)

УНЭГЪО НЫБЖЫКІЭХЭР

Насыпыр къябэклэу щэрэлэх

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ унэгъо ныбжыкыи 157-мэ мы ильэсым псэуплэхэр арагъэгъотыщтых. Ахэм ащыщэу унэгъо 50-м бэмышлэу псэуплэхэр къызылэклагъэхъанымкыи ахэр агъэпсынхэмкыи амал къязытырэ субсидиэхэр аратыгъэх.

2014-рэ ильэсым Мыекъуапэ къалэу мы лъэныкъом пэуагъэхъанэу агъэнэфэгъэ ахъщэр блэкыгъэ ильэсхэм ялытыгъэмэ, бэкыи нахыб, арсомэ миллион 94-рэ мэхъу. Ащ щыщэу сомэ миллион 33-р республикэ бюджетым, миллион 30-р муниципалитетым ыкыи миллион 31-р гухэлъ гъэнэфэгъэ зилэ федеральнэ программэу «Псэуплэ» зыфилорэм къыдыхэлытагъэу къатлупщыгъэх.

Унэгъо ныбжыкыи псэ-

уплэхэр зэрагъэгъотынхэмкыи лэпылэгъу афэхъушт сертификатхэр мэфэклэ шыкыи тэтэу Мыекъопэ къэлэ администрацием ипащэу Александр Наролиным джырэблагъэ аритыжыгъэх. Пашэм зэрэхигъэунэфыкыгъэмкыи, мы хъугъэ-шэгъэ гушлуагъом къыфэклонхэмкыи зишуагъэ къэклауагъэр хэбзэ къулыкъушлэхэм алэ зэкыи гъэу лэу зэрэзэдэшлэрэр ары.

— Мы ильэсым унэгъуи 157-мэ сертификатхэр зятты-

хэкыи, чэзыум хэтхэр фэдитлукыи нахъ макыи хъуштых. Ащ тэркыи мэхъанашхо ил. Шыпкыи паштмэ, мы аужырэ ильэсхэм мыщ фэдиз унэгъо пчэагъэмэ псэуплэ сертификатхэр ятыгъэу къэтшлэжырэп, тапэкли а лэфтхэбзэшлур лыдгъэклотэшт. Мыекъуапэ щыпсэурэ унэгъо ныбжыкыи пэпчэ тишуагъэ зэредгъэклэуштым ыкыи псэуплэхэр зэредгъэгъотыщтыхэм тапэкли тыпылэуштыт, — къылуагъэ А. Наролиным.

Унэгъо ныбжыкыи сертифициратхэр ятыжыгъэнхэр хъугъэ-шэгъэ шышхьэлум щыт. Ахэм ясабыи цыкыи хэр ягъусэхэу мэфэклэ зэхъэм къэклолагъэх. Унэгъо ныбжыкыи пэпчэ сертификатхэр ритыжыгъэ, охътэ клэклим къыкыи псэуплэхэр зэрагъэгъотынхэу, псэуплэ дэгъу ялэнэу, яунагъохэм адэтхэжыи хэу А. Наролиным ахэм къафэлыуагъэ. Джащ фэдэу ащ къызэрилуагъэмкыи, адрэ къэнэгъэ унэгъуи 107-ми мы охътэ блэгъэхэм мыщ фэдэ сертификатхэр алэклагъэхъажыщтых.

Зинасып къыкыи, псэуплэ сертификатхэр зэратыгъэхэм ащыщ зэшхыгъусэ ныбжыкыи хэу Болэкыи Адамрэ Фаридэрэ. Мыхэм пшэшэушлэу зэдэулу, Силинэ я 2-рэ классым мыгъэ клэуштыт, Яминэ ильэси 2,8-рэ ыныбжы.

Адамэ къызэратиуагъэмкыи, 2007-рэ ильэсым къыщегъэжыгъэу ахэр псэуплэ чэзыум хэтхэр, ащыгъум апэрэ сабыир къафэхъуагъэ. Нэужым, 2011-рэ ильэсым ялэнэрэ пшэшэжыиер къызэхъум, ятыжыгъэр икыи рикыи агъэпсыжыгъэх. Болэкыи хэу яунагъо чэзыур къызэренэсыгъэмкыи макыи къазырагъэлум, зэшхыгъусэхэм лэшэу ягуапэ хъугъэ.

— Къэралыгъом илэпылэгъу ильэс зэкыи лэушхэм тызэрэщыгъуыгъэр пкыи чэу хъугъэп, ащ зилахышлэу хэзэшхыгъэ хэм зэкыи тиунагъокыи тафэрэ, — алэ зэшхыгъусэхэм.

Адамэ ятэу Сыхъатый пенсией щыт, янэу Фатимэ поликлиникэм медсестрау лэушхыт. Сабыитлэу зилэ унэгъо ныбжыкыи Адамэ янэ-ятэхэм ахэсэу, унищ хъурэ фэтэрым щызэдэпсэху. Къаратыгъэ лэпылэгъур игъо шыпкыи хэу, ащ ишуагъэклэ зэшхыгъусэхэм джы псэуплэ шышхьэлум зэрагъэгъотын алэушхыт.

Адамэ псэолэушлэу компанием инженер-снабженцэу лэушхыт. Фаридэ декретым щыт, джырэблагъэ ахэм клэушхыкыи лэушхыт. Унэгъо ныбжыкыи телытагъэу зэкыи сомэ мин 700 фэдиз субсидиэу къыратыгъэ. Унитлэу хъурэ фэтэрым зэшхыгъусэхэм ащыщ гухэлъ ял. Ау ахъщэу лэпылэгъоу къаратыгъэм ежхэм яахъщэу джыри сомэ миллионым еху хагъэхъожыи нэу щыт, ар ипотека шыкыи тэтэу агъэпсынэу ыуж итыт. Мы ильэсыр имыкыи зэ субсидиэу къызыфагъэфедэн фае.

Болэкыи зэшхыгъусэхэу Адамрэ Фаридэрэ лэшэу тигуапэу тафэгушлэу, ягухэлэушлэу хэр къадэхъунхэу, хахъо ялэ зэпытэу, ясабыи хэм яхъяр алэушхыгъоу унэгъо пытэ хъунхэу мыхэм тафэлэу.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтым итхэр: **Болэкыи Адамрэ Фаридэрэ яунагъу.**

Унакыи афашыкыи

(Икыи).

Кошхъэблэ районым мыщ фэдэ псэуплэхэм ишын зыщырагъэжыгъэр поселкэу Майскэр ары. Унэгъо 16 зыщыпсэурэ унэр 1999-рэ ильэсым «аварийнэхэм» ахалытагъэ. Ау ильэс 15-м къыкыи бысымхэр унакыи кошхыжыи хэмкыи программэм хиубытагъэхэп. Мы ильэсым янасып къыкыи республикэ программэм ахэр хэхагъэх. Яунэж ычыплэ джы мыхэм фэтэр 24-рэ хъурэ, къатищэу зэтет унэр афашыкыи.

— Унэм игъэпсын тыфемыжыгъэ, коммуникацием ылыныкыи амалэу щылэхэр зэкыи къыдэтлытагъэх. Псыр, канализациер, электричество, гъэ-

стыныпхэу шхуантлэр унэм пэгъунэгъоу щылэнхэ фае. Унакыи тшырэр шэпхакыи щылэхэм атегъэпсыхагъэу щытыщтыт, — елэ поселкэу Майскэм иадминистрацие ипащэу Игорь Сидюковым.

Мэзэ заулу зырагъэжыгъэм къыкыи процент 50-м клэу псэуалэр зэтырагъэпсыхагъэ. Мы уахътэм дэкыи ашых, шышхыгъушхэр хагъэуцох, электричествоу рыкыи пэушхэр ращэх. Проектым къызэредылытэу, фэтэр пэпчэ ежы цыфыр зэрэфаем фэдэу ыгъэфэбэн зэрипэклэушхэр итыщтых. Псэолэушхэм къызэралэрэмкыи, къафагъэнэфэгъэ палэм темыкыи ялоушхэн

агъэпсы. Зэрагъэнафэрэмкыи, тыгъэгъээм унэр атынэу ыкыи мыщ щыпсэушхэм унэушхыи ашын алэушхыи ары.

АР-м ипащэхэр зэрэгъушхэрэмкыи, 2016-рэ ильэсым нэс республикэм ипсэуплэ фонд «аварийнэхэм» клэу псэуплэхэр хэмытыжыи хэу ары. 2013-рэ ильэсым изэфэхыи хэмкыи къызэрагъэпсыхагъэмкыи, къаушхыгъэу зэтет унэу республикэм итхэр пшэшэушхэм, «аварийнэхэм» заджэхэрэ псэуплэхэм япчэагъэ процент 1,7-м клэушхыгъэ. 2014 — 2018-рэ ильэсхэм нэбгырэ 900 фэдиз агъэкошынхэу щыт.

Джащ фэдэу, АР-м ипресс-кыи къызэритыгъэмкыи, зэкыи комплексэу «Романтика» зыфилорэм ишын аушхыи пашэм мы ильэсым федеральнэ бюджетым щыщ ахъщэу тэдзэу сомэ миллион 350-рэ къафатлупщынэу ежэх.

КИАРЭ Фатим.

Ячыфэхэр къапщыныгъэх

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и Гъэлорышлэу Адигэ Республикэм щылэм Шэуджэн районымкыи иотделрэ гъогу-патруль къулыкъу илоушхыгъэм зэгъусэхэу пэшлорыгъэш лэушхыгъэм мы мафэхэм рагъэклэушхыгъэ. Шэуджэн районым ит къуаджэу Хыкумнэхъаблэ идэхъэгъу джэ автотранспортыр къыцагъэуцузэ, водителэхэм чыфэхэр ателэхэм аулэушхыгъэх.

Чыфэхэр зытелыгъэ нэбгыритфым мы чыплэ дэдэм сомэ мини 2 фэдиз къапщыныгъэ, водителэ 8-р хыкум приставгъэцэклэушхыгъэ елэушхыгъэ фаеу унашэу афашыгъэ. Джащ фэдэу чыфэхэр ателэхэр зэрамытыжыи хэмкыи нэбгыритлэушхыгъэм алэушхыгъэм административнэ протоколхэр зэхагъэуцуагъэх. Хыкумым унашэу ышыгъэм диштэу зы нэбгырэм сышхыт 40 хъурэ шокыи зымылэ лэушхыгъэушхыгъэушхыгъэх.

Районым щыпсэурэ водителэхэу чыфэхэр зытелыгъэхэм ащыщ нэбгыри 10-р ежы-ежыи хыкум приставхэм яотдел къэклолагъэх, сомэ мин 26,5-м еху къапщыныжыи.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и Гъэлорышлэу Адигэ Республикэм щылэм ипресс-кыи

гъэм Тыркоо Марыет имысагъэ хэлэу хыкумым ылытагъэ ыкыи прокурорым иеплыкыи къыдилытэзэ, тазырэу сомэ мин 30 тырилыгъэ.

Яфитыныгъэхэр аритыжыгъэх

Чернобыль къышхыгъэу тхамыклагъом идэгъэжыи хэлэжыгъэхэм ащыщхэу нэбгыри 7 хъурэ купым ильэу тхылы Шэуджэн район хыкумым джырэблагъэ хэлпэагъэ.

Зэрагъэунафэушхыгъэмкыи, хэбзэгъэуцугъэм тэтэу ахэм къаратын фэе ахъщэр индексацие зэрамышхыгъэм ыпкыи къыкыи, 2000-рэ ильэсым къышхыгъэу 2006-рэ ильэсым нэс шапхэхэм адимыштэу мэкыи дэдэу къафэхъуагъэ. Ащ къышхыгъэу япсауныгъэу зэрарэу къыфихыгъэу зэтырагъэуцоушхыи, ящыкыи лэушхыгъэу зэрагъэгъотын алэушхыгъэп. Чернобыль къышхыгъэу тхамыклагъом сэкъатныгъэу хэзыжыгъэхэм яфитыныгъэхэр аратыжыи хэм фэшлэу районым ипрокурор хыкумым зыфигъэзагъэ.

Шэуджэн район хыкумым лэушхыгъэм ыуж прокурорым ильэу игъоу ылытагъэ ыкыи район администрацием лэушхыгъэмкыи ыкыи социальнэ хэжыи хэмкыи игъэлорышлэу чернобыльцэхэм япсауныгъэу зэтырагъэуцоушхыи фэшлэу пстэушхыи сомэ мин 700 аритыжыи хэм рыхъуагъэ.

Бзэджашлэр къытлупщыжыгъэ

Бзэджашлагъэ зезыхагъэхэм пшэушхыгъэу ягъэхыгъэнымкыи Федеральнэ къулыкъу и Гъэлорышлэу АР-м щылэм епхыгъэ ФКУ ИК-1-м илоушхыгъэу Тыркоо Марыет илоушхыгъэу Теуцожь район хыкумым зэхифыгъэ. Ащ илоушхыгъэу гуетыныгъэу фыримылу хэуконыгъэу ин ышыгъэу агъэмысагъэ.

Краснодар краим щыщ Александр Коваленкэм бзэджашлагъэу зэрихагъэу ащ илоушхыгъэу Краснодар и Советскэ хыкум зэхифыгъэу щытыгъэ, ау, пшэушхыгъэу ымыжыи фэшлэу, зигъэбылышхыгъэу. Кошхъэблэ районым ар къышхыгъэу, чэц-зымэфэ 30-кыи аубытынышхыгъэу, нэужым пшэушхыгъэу зышхыгъэу колонием ащэнэу район хыкумым рыхъуагъэ. Тыркоо Марыет ар къышхыгъэу тхылыгъэу тэрэзэу нэуасэу зызэрафимышхыгъэм ыпкыи къыкыи, хыкумым рыхъуагъэу икыи къыгурымылу, хыпсым зэрэчэсыт ильэсэу тыралыгъэу чэц-зымэфэ 30-кыи зэблахъужыгъэу ылытагъэ. Ащкыи ищыкыи тхылыгъэу ыгъэхъазыри бзэджашлэр къытлупщыжыгъэ. Александр Коваленкэм зыщыщ Мостовской районым зегъэжыи, охътэ клэклим къыкыи бзэджашлэу зэрихагъэ.

Бзэджашлэм пшэушхыгъэу ымыжыгъэу хэбзэнчэу хыпсым къызэрэчлэушхыгъэу

Шэуджэн районым бэмышлэу тыщылаагь. Бжыхасэхэр зыщалоажыгьэ шьофхэм, тыгьэгъазэр зыщыбэгьогьэ губгьохэм, хьырбыдзыр кьызщажыгьэ чыгухэм таблэжыгьэ. Шэуджэн районым ичыгулэжыкьэм Адыгэ хэкуми, Адыгэ Республикэми лэжыгьэ бэгъуагьэ кьащызыжыкьэ хэрэм сыдыгьокли ахалытэхэзэ уахьтэр кьырыкьуагь. Мыгьэ ялофхэр зэрэзэпыфагьэхэр, бжыхасэхэм якьэгьэкликьэ гьэхьагьэу ашыгьэхэр кьызэдгьэшлэнхэу тэри тыфэягь. Тыздэклогьэ районым мэкумэщымкьэ и Гьэлорышлэпэ щымылэжыу кьычлэжыгьэ. Ащ ычыплэклэ джы, бэдзэогьум и 1-м кьыщегьэжыгьэу, мэкумэщ лофыгьохэм апылынэу район администрацием отделикьэ кьыщызэлуахыгьэ. Ащ ипащэу Чэсэбий Анзор лофэу ашлагьэм зэфэхьысыжыу фашыгьэхэр кьедгьэлотагьэх, ахэм уагьэрэзэнэу щыт.

гьэхэр кьызэдгьэшлэнхэу тэри тыфэягь. Тыздэклогьэ районым мэкумэщымкьэ и Гьэлорышлэпэ щымылэжыу кьычлэжыгьэ. Ащ ычыплэклэ джы, бэдзэогьум и 1-м кьыщегьэжыгьэу, мэкумэщ лофыгьохэм апылынэу район администрацием отделикьэ кьыщызэлуахыгьэ. Ащ ипащэу Чэсэбий Анзор лофэу ашлагьэм зэфэхьысыжыу фашыгьэхэр кьедгьэлотагьэх, ахэм уагьэрэзэнэу щыт.

Чыгулэжыкьэм апэклэ рагьэхьу

— Бжыхасэу тылэжыгьэр зэклэ игьом лутхыжыгьэ. Япчягьэклэ ахэр икыгьэ ильэсым тпхыгьагьэхэм анахыбагьэх. Коцыри хьэри зэхэтэу лэжыгьэ тонн мин 72,5-рэ тыугоижыгьэ, ар гьэрэклорэм нахы тонн 1414-кьэ нахыб. Гектар тельтэу гурытымкьэ кьитхыжыгьэ пчягьэр икыгьэ ильэсым кьитхыжыгьагьэм центнери 7,3-кьэ ехьу, — кьытфилоотагь Анзор.

— Пчягьэхэм уагьэрэзэ. Чыгулэжыкьэм лоф зэрэшлагьэм уигьэгушхонэу щыт. Сыда лэжыгьэ-шлэм льяпсэ фэхьугьэр, зишуагьэ кьэ-кьуагьэр?

— Апэрэмкьэ, чылапхьэхэу чыгум едгьэклугьэхэм язытет зыфэдагьэм ар епхыгь, ахэм япроцент 52-р льяпкь дэгьу зэклагьэх. Ятлонэрэмкьэ, ар нахь кьыхэзгьэщы сшоигьу, чыгум дэлэжыкьэ пстэуми — мэкумэщ предприятиехэм, хьызмэтшлэпэ зэфэхьафхэм япащэхэм, зичыгухэр зылэжыкьэхэрэм — чыгулэжыкьэ хэшлэу фырялэм зыкьилэтыгь. Ящэнэрэмкьэ, лэжыгьэу кьагьэклирэм пыл технологьер кьыдалытэхэ, ащ ешылэпгьэн фаехэр игьом агьэцакьлэх.

— Анзор, чылапхьэхэр сыдэуцтэу кьызлэклэ-жыгьахьэхэрэ? Мы лофтхьабзэмкьэ хэта шьузидэлажыкьэр, сыда хэклиплэу шьуйлэхэр?

— Тирайонкьэ чылапхьэу тыщыкьлэгьэщтыр тэр-тэрэу зэтэгьотылэжыкьэ. Бэмэ льяпкь дэгьухэр кьызлэклагьахьэхэщ, еж-ежырэхэу ящыкьлагьэм фэди зылапхьэ кьагьэкли, ильэс зытукьлэ ежхэми апхьых, фэныкьэ щылэми, аращэх.

Чылапхьэхэм якьыхэхынкьэ тичыгулэжыкьэм анахьэу лоф зыдашлэхэрэр кьалэхэу Краснодар ыкли Ставрополь адэт мэкумэщ шлэныгьэ-ушэтыплэ институтхэмрэ Краснодар краим ихьызмэтшлэпэ цлэрылохэу, ильэс кьэс лэжыгьэ бэгьуагьэ кьэзыжыкьэхэрэмрэ. Ахэм залуагьакьлэ, зэзэгьыныгьэхэр зэдашыкь, лоф зэдашлэ.

— Колхозхэр щылэхэ зэхьум гурытымкьэ центнер 40 кьызыжыкьэхэрэр хьызмэтшлэпэ пэрытхэклэ алытэщтыгьэх. Шьо мыгьэ центнер 46-м ехьу чыгу гектар пэпчэ кьышхьужыгьэ. Уасэу щылэхэр мынхэми, цыфхэр чыгум яшхьыпкьэу дэлажыкь. Сыда ахэр лофым езыгьэгушлэхэрэр?

— Сэ кьызэрэсшлэжыкьэрэмкьэ, 2000-рэ ильэсхэм чыгум ана-

хьыбэу кьырагьэтыщтыгьэр центнер 39 — 41-рэ зэрэхьуцтыгьэр. Уахьтэм кьыгьэнэфагь чыгум уешлэшлэмэ, хьаллэу кьызэрэотэжыкьыщтыр.

Непэ инэу зишуагьэ кьытэклэу сэ кьэсон слэжыкьыщтыр мэкумэщышлэхэм хабзэр ахьщэ чыфэклэ кьазэрэделэрэр ары. Гущылэм пае, тштэн кьэралыгьэ проект инэу «Приоритетный национальный проект развития сельского хозяйства» зыфилорэр. Ащ ишуагьэклэ чыгулэжыкьэми, былымхьунми, унагьохэми зыкьалэтын алэжыкьыгьэ. Программэм кьыдилытэхэрэм ащыщ гьомылапхьэхэр кьэзыгьэклихэрэмрэ кьыдэзыгьэклихэрэмрэ лэпылэгуу кьазэраратырэр. Кредитхэр ильэси 5 — 8 атырагьэлых, процентэу кьафьытырадзэрэри инэп. Хабзэм лыр, щэр бэу езытыхэрэм уасэу зэралыхьэрэм ахьщэ тэдэхэр джыри кьафешыкь.

2007-рэ ильэсым кьыщегьэжыгьэу ящыкьлэгьэ техникэр бэмэ зэрагьэгьотыгь. Тракторхэр, комбайнхэр, хьылэзэщэ машинэхэр кьащэфыгьэх. Унэгьо хьызмэт зэхэзыщэнэу фаехэм, былымхэр зылыгьхэм сомэ мин 300-м нэсэу банкым ахьщэ чыфэ кьареты. Ахэр зэклэ мэхьанэшхо зилэ

лэпылэгуу, цыфхэр алэжыкьытырагьэуцох.

— Чылэм мылькур анахьэу зыщыпэлуагьахьэрэр сыд фэдэ лофыгьохэр ара?

— Ахьщэу кьалахьэрэмкьэ былымхэр зыщыпэлуагьытхэ кьакьыкьэр ашыкь, ялагьэхэм ахагьахьэ, агьэцэклэжыкьыкь. Чэтхэр зыщыпэлуагьытхэ псэуалэжыкьэр, кьэжыгьэхэр е хэтэрыкьлэхэр кьызщажыкьытхэ фэбаплэхэр агьэлсыкь. Бэмэ чэмхэр, чэтжыкьэхэр кьащэфыкьэщ, ахьух. Арыш, хабзэр кьызэрэделэрэм мышьыхахьэхэрэр ыпэклэ зэрыпсэушхьун гьогу тырещэх, чыфэри кьыхэмыщэу, мэкьлэ-макьлэу атыжыкь.

— Анзор, Шэуджэн районым цыфхэм хьырбыдз-нашэхэр дэгьоу кьызэрэщажыкьэхэрэм

икьэбар чыжыу лугьэу щыт. Ащ игьо зэрэхьоу Урысыем ичыплэ зэфэхьафхэм щэфаклохэр кьарэклих. Мыекьуапи «Шэуджэн районы ара кьыздишхьыгьэр?» алоу хьырбыдз зыщэхэрэм яупчыхьэу бэрэ зызэхэхы. Мыгьы хьырбыдзыр бэгьуагьа?

— Чыгу унае зилэ унэгьуабэмэ аужырэ ильэсхэм хьырбыдзырэм нашэмрэ дэгьоу кьагьэклих. Ахэр дэгьоу луагьэклих, щэфаклохэр бэу кьафэклох. Зэклэмкьли гектар 1000 фэдызым хьырбыдзыр мыгьэ кьыщажыкьыгьэ. Ащ щыщэу процент 80-р зышлагьэхэр хьатыгьужыкьуаехэмрэ хьакурынэ хьаблэхэмрэ.

Ильэсым кьагьэклищтыр културэр цыфхэм егупшысэхэзэ кьыхахы зэрэхьугьэр сигуапэ. Чылапхьэхэм, чыгьэшлэхэм, гьэстыныпхьэм ахьщэу атефэщтыр лэжыкьэу ашлагьэм фэдэу кьытыщтыр пэшорыгьэщэу кьалытэу рагьэжыкьагь. Ары зэрэщытын фаери. Гупшысэр лофым ыпэ итын фае.

— Ионьгошхом нэмыкь губгьо лофшлэнхэри кьыкьлэжыкьлох. Тыгьэгьазэм илухыжыкь цыфхэр фэхьазыра?

— Тыгьэгьазэри натрыфыри лутхыжыкьынхэу тапэ иль. Ятеплэу егьэгугьэ лэжыкьэ дэгьу кьатынэу. Икыгьэ ильэсым тыгьэгьазэм гектар тельтэу центнер 19-м ехьу кьитхыжыкьагь. Центнер 35-м нэзыгьэсыгьагьэхэри тилагьэх. Мыгьэ чылапхьэу апхьыгьэхэр Францием, Америкэм ыкли Урысыем ялэ льяпкь дэгьухэм афэдэх.

— Районым мэкумэщымкьэ и Гьэлорышлэпэ зэрэщымылэжыкьэ кьытэлуагь, ащ ычыплэ отдел кьызэлуахыгь. Ащ ууж пшэрылэу жьугьэцакьлэщтыгьэхэр зэхьокьыгьэха, цыфхэм лэпылэгуу шьузэрафэхьуцтыгьэм кьыщыкьлагьа?

— Зэхьокьыныгьэхэр тилофшлэклэ фэхьугьэх. Гьэлорышлэпэм лоф щызышлэщтыгьэхэм япчягьэ кьыщыкьлагь. Тызыпылыгьэ лофхэмрэ фитыныгьэу тилэхэмрэ зэтэклих. Тапэклэ чыгухэр зэралэжыкьэхэрэм тылэпылэу, тыналэ атэтэу кьэтыухьумэщтыгьэхэмэ, джы типшэрылыр ахэр зылэжыкьэхэрэм тьяушыныр, амышлэрэр ятложыныр, агьэцэклэн фэе лофтхьабзэхэр игьо афэтлэжыкьунхэр ары.

Гущылэм пае, чыгу унае зилэ цыфыр егьэзыгьэклэ дгьэжьон е дгьэпхьэн тлэжыкьытэп. Тэ тызыфитыр зигьо кьэсыгьэ лофыр зыфэдэр етлоныр, ар зэрэбгьэцэклэщтыр гурыдгьэлоныр, зишуагьэ кьэклощт лофтхьабзэхэр фэтлотэнхэр ары. Нэмыкьлэу кьэлон зыхьукьлэ, лофэу тшлэрэр тапэклэ нахь кьэлыагьотыгь, тишуагьэу кьаклоэр гьэнэфэгагьэ ыкли цыфхэм нахь зэхашэщтыгь.

Цыфхэр есэгьагьэх хабзэм мэкумэщ лэжыкьлохэм кьафитупшырэ гьэстыныпхьэр е чылапхьэр зэрэтыщтыр ыкли пчягьэхэр зыфэдэщтыр Гьэлорышлэпэм щызэхадзыхьэу. Нэужым «Адыгэ Республикэм и Гьомылапхьэшлэ фонд» зыфилорэ кьулыкьур ары чыгулэжыкьэм ятхылыкьэм ахаллэщтыгьэр. Джы а лофтхьабзэхэр хабзэм ыштэжыкьэх, кьэралыгьо кьулыкьухэм агьэцакьлэх. Ащ кьыкьырэп цыфхэм тишуагьэ ятымыгьэклижыкьэу. Упчлэ зилэу кьытэоллэрэ пстэумэ кьэбарэу щылар алэыдгьэлэсыным тыфэхьазыр. Чыгьэшлэхэр, гьэстыныпхьэхэр, нэмыкьлэу ящыкьлагьэхэр зыщыкьлагьотынхэ алэжыкьытхэр ятэгьашлэх, уасэхэр зыфэдэхэр ятэлох, тлэжыкьытхэр афэтэшлэ.

Чыгум тэрэзэу узэрэдэлэжыкьэн фаер икьоу зымышлэхэрэр джыри щылэх, ахэм лоф адэшлэ гьэн фаеу кьэралыгьом ылытагь. Джары уплэжыкьун-лыпылэн лофхэр ыштэжыкьыкьы, чыгулэжыкьыным фэгьэхьыгьэ шыкьлэ-амалыкьлэхэмкьэ кьэбар ядгьэшлэнэу, тьяушынынэу, тишлэныгьэхэмкьлэ тэдэгощэнэу тыкьыкьлагьэнагьэр.

— Шьузэгурылозэ шьузэдэлэжыкьэнхэу, чыгум джыри нахь лэжыкьэ бэгьуагьэ ильэс кьэс кьэжыгьэтынэу тышьюфэлэло.

— Шьопсэу.
Дэгущылагьэр
ШЬАУКЬО Аслэангуащ.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «2014-рэ ильэсымккэ ыккы 2015-рэ, 2016-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэккэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехылаагъ» зыфилорэм зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ ильэсым бэдзэогъум и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «2014-рэ ильэсымккэ ыккы 2015-рэ, 2016-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэккэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехылаагъ» зыфилорэм зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2013-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 20-м аштагъэу N 252-р зытетэу «2014-рэ ильэсымккэ ыккы 2015-рэ, 2016-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэккэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэхэр, 2013, N 12; 2014, N 3, 7) мыщ фэдэ зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) а 1-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«А 1-рэ статья. 2014-рэ ильэсымккэ ыккы 2015-рэ, 2016-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэккэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет гъэпсыккэу илэщтыр

1. 2014-рэ ильэсымккэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет мыщ фэдэ гъэпсыккэу илэу ухэсыгъэнэу:

1) пстэумккы сомэ мин 12811815.7-рэ хьурэ хахьо ащ илэнэу къырадзэ, ащ хэхьэх сомэ мин 6957193.8-рэ хьурэ хэбзэлаахь, мыхэбзэлаахь хахьохэр, сомэ мин 5854621.9-у экламыгъэккожыщтыр;

2) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет пстэумккы хьарджэу сомэ мин 13788178.5-рэ ышынэу;

3) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет сомэ мин 976362.8-м фыщыккэнэу.

2. 2015-рэ, 2016-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэккэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет мыщ фэдэ гъэпсыккэу илэнэу ухэсыгъэнэу:

1) 2015-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет пстэумккы сомэ мин 11999621.0-рэ, 2016-рэ ильэсым сомэ мин 11489162.8-рэ хахьо илэнэу къырадзэ;

2) 2015-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет пстэумккы хьарджэу ышынэу сомэ мин 12906465.0-рэ, ащ хэхьэх сомэ мин 297709.8-рэ хьурэ хьарджэу аухэсыгъэхэр; 2016-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет пстэумккы хьарджэу ышынэу сомэ мин 12254467.1-рэ, ащ хэхьэх сомэ мин 563321.5-рэ хьурэ хьарджэу аухэсыгъэхэр;

3) 2015-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет сомэ мин 906844.0-м, 2016-рэ ильэсым сомэ мин 765304.3-м афыщыккэнэу къырадзэ;

2) я 7-рэ статья:

а) ия 3-рэ лахь ия 1-рэ пункт хэт пчъагъэу

«9605.7»-р пчъагъэу «19605.7»-ккэ зэблэхьугъэнэу; б) ия 4-рэ лахь хэт пчъагъэу «1440073.3»-р пчъагъэу «1439272.4»-ккэ зэблэхьугъэнэу;

3) я 8-рэ статья ия 2-рэ лахь ия 4-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«4) чыплэ мэхьанэ зилэ автомобиль гьогухэу зэдагъэфедэхэр гъэцэккэжыгъэнхэм пае къэлэ койхэм ячылплэ бюджетхэм субсидиэхэр алэккэгъэхьэгъэнхэм тегъэпсыгъагъэу.»;

4) я 9-рэ статья:

а) ия 1-рэ лахь ия 1-рэ пункт хэт пчъагъэу «243154.0»-р пчъагъэу «242935.9»-ккэ зэблэхьугъэнэу;

б) ия 5-рэ лахь ия 1-рэ пункт хэт пчъагъэу «2746907.4»-р пчъагъэу «2721146.0»-ккэ зэблэхьугъэнэу;

муниципальнэ образованиеу «Тэхьутэмьккэе районым» 20000.0»;

е) ия 9-рэ лахь хэт пчъагъэу «142709.6»-р пчъагъэу «375443.8»-ккэ зэблэхьугъэнэу;

5) я 14-рэ статья ия 1-рэ лахь хэт пчъагъэу «2721907.0»-р пчъагъэу «3130737.2»-ккэ зэблэхьугъэнэу;

6) гуадзэу N 3-у «2014-рэ ильэсымккэ ыккы 2015-рэ, 2016-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэккэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихахьохэм ядминистратор шьхьалэхэм — Адыгэ Республикэм ихэралыгъо хабзэ иорганхэм, нэмыккэ организациехэм ясписк» зыфилорэм иразделэу «Адыгэ Республикэм финансыккэ и Министерств» зыфилорэм мыщ фэдэ сатырыккэ хэгъэхьогъэнэу:

Урысые Федерацием и бюджет классификациеккэ кодыр		
администратор шьхьалэхэм икод	купхэм, статьяхэм, статья гуадзэхэм якодхэр, къэралыгъор зыгъэорышлэрэ секторым зрихьэрэ лофтхьабзэхэу бюджетхэм якодхэм алылэсыхэрэр классификацие зэрашырэ кодыр	Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихахьохэм ядминистратор шьхьалэхэм ыцл
808	20802000020000180	Хахьохэу, угъоинхэу ыккы нэмыккэ ахьщэу илыгъэу атыгъэхэм е илыгъэу къалахьжыгъэхэм, джаш фэдэу игъом ахэр зэрээкламыгъэккожыгъэм пае процентэу атыгъэм, илыгъэу алахьыгъэгъэ ахьщэм процентэу тэхьуагъэм къафягъэгъэзэжыгъэныккэу мьлькур

в) ия 5-рэ лахь ия 5-рэ пункт хэт пчъагъэу «2503178.5»-р пчъагъэу «2493540.2»-ккэ зэблэхьугъэнэу;

г) ия 5-рэ лахь ия 10-рэ пункт хэт пчъагъэу «83483.0»-р пчъагъэу «67359.9»-ккэ зэблэхьугъэнэу;

д) я 7-рэ лахьыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«7. 2014-рэ ильэсым муниципальнэ образованиехэм ябюджетхэр зэфэдиз шыгъэнхэм пае сомэ мин 63000.0-рэ хьурэ дотациехэр ятыгъэнэу, ахэр мыщ фэдэу атегъэцэгъэнэу ухэсыгъэнэу:

сомэ мин муниципальнэ образованиеу «Адыгэккэалэ» 3000.0 муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районым» 8000.0 муниципальнэ образованиеу «Коцхьэблэ районым» 32000.0

7) гуадзэхэу N 1-р, 2-р, 5-р, 8-р, 9-р, 10-р, 11-р, 12-р, 13-р, 14-р, 15-р, 16-р, 17-р, 18-р, 20-р, 22-р, 24-р, 26-р, 27-р мы Законом игуадзэхэу N 1-м, 2-м, 3-м, 4-м, 5-м, 6-м, 7-м, 8-м, 9-м, 10-м, 11-м, 12-м, 13-м, 14-м, 15-м, 16-м, 17-м, 18-м, 19-м адиштэу иккэрыккэу къэтыжыгъэнхэм.

Я 2-рэ статья. Мы Законом ккыачлэ илэ зыхьурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Законом ккыачлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Лышхьэу ТХЪАККУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыеккуапэ, бэдзэогъум и 30, 2014-рэ ильэс N 318

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 1-рэ статья зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ ильэсым бэдзэогъум и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 1-рэ статья зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2006-рэ ильэсым бэдзэогъум и 10-м аштагъэу N 15-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэхэр, 2006, N 7; 2009, N 6, 12; 2011, N 7; 2012, N 7; 2013, N 7) ия 1-рэ

статья зэхьокыныгъэхэр фэшлыгъэнэу, я 5¹-рэ лахьыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«5¹. Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ къэралыгъо, муниципальнэ фэныккыныгъэхэм апае товархэр цыфыгъэнхэмккэ, лофшлэнхэр, фэло-фашлэхэр гъэцэккэгъэнхэмккэ контракт системэр зэрагъэфедэрэм фэгъэхьыгъэхэм нэмыккэ шэпхэу правовой актхэмрэ адиштэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипшэрылэхэмрэ иполномочиехэмрэ гъэцэккэгъэ хьунхэм фэшл товархэр ащэфых, фэло-

фашлэхэмрэ лофшлэнхэмрэ агъэцэккэх.».

Я 2-рэ статья. Мы Законом ккыачлэ илэ зыхьурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Законом ккыачлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Лышхьэу ТХЪАККУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыеккуапэ, бэдзэогъум и 30, 2014-рэ ильэс N 322

Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет иунашэу

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихэакуаплэхэр къызфагъэфедзэ, Адыгэ Республикэм ихэралыгъо мьльку хэхьэрэ псэуалэхэм ахьщэ зэрапэуагъэхэрэм ехылаагъ

Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 78.2-рэ, ия 79-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет **унашэу ешлы:**

1. Ухэсыгъэнхэу:

1) Адыгэ Республикэм ихэралыгъо мьльку хэхьэрэ капиталнэ псэолэшыллэхэм ахьщэ апэлу гъэхьэгъэныккэ ыккы амыгъэкощырэ мьлькур Адыгэ Республикэм ихэралыгъо мьльку хэгъэхьэгъэныккэ субсидиэхэр зэралэкагъэхэрэ Шыккэр гуадзэу N 1-м диштэу;

2) Адыгэ Республикэм ихэралыгъо мьльку хэхьэрэ псэуалэхэм бюджет инвестициехэр къазэрафатлупшырэ Шыккэр гуадзэу N 2-м диштэу.

2. Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет 2011-рэ ильэсым Юныгъом и 27-м ышыгъэ унашэу N 191-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ихэралыгъо мьльку хэхьэрэ капиталнэ псэолэшыллэхэм бюджет инвестициехэр къазэрафатлупшырэ, Адыгэ Республикэм и бюджет учреждениехэмрэ Адыгэ Республикэм иавтоном учреждениехэмрэ яамал шьхьалэхэм ахьщэ къазэрафатлупшырэ Шыккэм ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэб-

зэгъэуцугъэ зэхэуагъэхэр, 2011, N 9) ккыачлэ имылэжэу лытэгъэнэу.

3. Заштэрэ мафэм щегъэжыагъэу мы унашэом ккыачлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПИЛ Мурат

къ. Мыеккуапэ, шышхьэлум и 5, 2014-рэ ильэс N 184

● ЛЪЭПКЪ ШЪЖЫМРЭ ЦЫЛЭНЫГЪЭМРЭ

Адыгэ лъэпкъым ишэжь фэгъэхьыгъэ Дунэе Иофыгъоу «Иошхъэмаф-2014-рэ» зыфиорэм хэлажэхэрэр шышхъэлум и 17 — 19-м тиреспубликэ шылагъэх. Автомобильхэм арысхэу тильэпкъэгъухэр Тэхьутэмькые районим къыкыхи, Адыгэкалэ къыщыуцугъэх. Шышхъэлум и 18-м Мыекъуапэ идэхьаплэ хьаклэхэм ащыпэгъокыгъэх.

Адыгэ шыухэр лъэгъупхъэхэу зэлукаплэм къырыкыуагъэх. Купым ыпэ иуцохи, Мыекъуапэ иурам шхьалэхэм ащыщэу Пролетарскэм хьаклэхэр къытырацагъэх. Адыгэ быракъхэр агъэбыбатэхээ, республикэ филармонием дэжь щыт саугъэтэу лъэпкъхэм языкыныгъэ игъэпытэн фэгъэ-

пытэн фэгъэхьыгъэ Иофыгъохэр цылэныгъэм зэрэщыпхыращыхэрэм Беданэкьо Нихьад къытегушылагъ. Унэе шыккэм тетэу агъэпсырэ хьаклэхэм ишын Утыжь Ильякас клэцаккэ фэхьугъ.

Хьадпэшэу Ларисэ, Хьурэе Аслъан, Иорданием къыкыгъэхэ Намрыкьо Мустафэ, Шхьапцлэжыкьо Тарыкьо, Анцокьо Инал, нэмыкхэу хьаклэхэм якуп хэтхэм унэм осэ ин фашыгъ.

Дунэе Иофыгъоу «Иошхъэмаф-2014-м» хэлажэхэрэр Мэфэхьаблэ зэккхэм, къуаджэм ипащэу М. Хьасани ящылэклэ-псэуклэ къытегушылагъ. Шхьэлэхэу Аскэр упчлэхэм джэуапхэр къаритыжхээ, Мэфэхьаблэ хэхьоныгъэхэр зеришыхэрэм, Сирием, Тьркуем, нэмыкхэм къарыкыжыгъэ тильэпкъэгъухэм унэ дахэхэр чылэм зэрэцагъэпсыхэрэм ци-

Ягухэль зэдагъэпытэ

мамырныгъэм игъэпытэн, лъэпкъ зэфэшхьафхэм язэфыщытыккхэр нахьышу шыгъэнхэм афэгъэхьыгъ.

Зэлашлэрэ архитекторэу, сурэтышлэу Бырсыр Абдулахь иэскизхэм атыхыгъэу саугъэтэу ашыгъэм археологэу Тэу Аслъан къытегушылагъ. Иорданием, Сирием, Тьркуем, къош республикэхэм къарыкыгъэ тильэпкъэгъухэм саугъэтыр зэрагъэлэгугъ. Лъэпкъ шъжым ехьыллэгъэ сурэтэу тешыхьагъэхэм къаклэупчлагъэх.

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» зэлулэгъур шылагъэклотагъ. Адыгэ Хасэм итхьаматэу Бэгъушэе Адамэ, Къуижь Къэплъанэ, Хэкужэ Адамэ, Хьасанэкьо Хьамедэ, Нэхэе Аслъанэ, Сташэу Юрэ, Шхьапплээкьо Гъучыпсэ, нэмыкхэм Адыгэ Хасэм илофшаклэ къалотагъ.

Хэкужым къэзыгъэзэжырэ тильэпкъэгъухэм хьаклэхэу афашырэм зэхэхэр шылагъэклотагъ. Адыгэмэ языкыныгъэ игъэ-

гъэгозагъэх. Къуаджэм дэхэр шхьэхыгъэу хьаклэхэм къадэгъушылагъэх. Купым хэтхэм «тыпшыгъ, тэгүлэ» алауагъэп. Мэфэхьаблэ иурамыккхэр зэрагъэлэгухэ ашлоигъоу къыккльэлэгугъэх. Бысымхэм ар гуапэ къащыхьугъ. Мэфэхьаблэ изэхьокыныгъэхэр къарагъэлэгугъэх.

Мыекъуапэ изыгъэпсэфыплэ парк пчыхьэм адыгэ джэгоу шыкыуагъэр Лъэпкъ театруу Цей Ибрахьимэ ыцлэклэ щытым иартистэу Джолэкьо Рэщидэ зерицагъ. Хьадпэшэу Маринэ, Нэгъуцу Саидэ, Теуцожь Маринэ, Харьковская Сана, Хьурэе Аслъан, нэмыкхэри зэхэхэм шыуджыгъэх. Адыгэ Хасэм хэтхэр зэхэхэм чанэу хэлэжыагъэх.

Купым хэтхэр тыгъуасэ гъогу тыхьажыгъэх. Шхьащэфыжэ иуж Къэрэцэе-Щэрджэсым, Къэбэртэе-Бэлыкъарым ащылэщтых. Кавказ икыушхьэ лъэгэшхоу Иошхъэмафэ дэклоештых.

Тигъэзетеджэмэ ацлэклэ купым хэтхэм ямурадхэр къадэхунэу афэтэлэ.

хьыгъэм ыпашхьэ къыщызэрэугоигъэх.

Пресс-зэлулэу саугъэтым ыпашхьэ щызэхачагъэм нэбгырабэ хэлэжыагъ. Адыгэ Республикэм лъэпкъ Иофхэмккэ, Иэклиб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырлэ зэпхы-

ныгъэхэмккэ ыкли къэбар жьугъэм иамалхэмккэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхэу Аскэр зэхэхэм къызэрэщылауагъэу, хэгъэгу ыкли шьолыр зэфэшхьафхэм ащыпсэурэ адыгэхэр зэлулэу зыхэлажэхэрэм имэхьанэ зешьомбгъу. Дунэе Иофтхьабээр

● ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Ныбжыккэхэмккэ щысэшлэ

Сурэтым псэ къыпызыгъэклэрэ гупшысэр сыдым ебгъапшэмэ нахьышуа? Къокыплэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэккэ Къэралыгъо музейу Мыекъуапэ дэтым тыгъуасэ зэлулэу шыкыуагъэм сурэтышлэу Николай Вдовкиным илофшлагъэ щызэфыхьысыжыгъ, яеплыккэхэр бэмэ къалотагъэх.

Искусствэм пиль цыфым игупшысэ «къызыщыушыщтыр» Тхьэм нэмыккэ ымышлэу зылытэрэмэ адебгъаштэ хьушт. Музеим идиректорэу Кушэу Нэфсэт зэхэхэр зерищээ, сурэтышхэм яегъэджен нахьышуоу зэхэщэгъэн фаеу ылытагъ. Николай Вдовкиным Ставрополь краим щэпсэу, ащ исурэтхэр Германием, Венгрием, Швейцарием, Москва, Хабаровскэ, Санкт-Петербург, нэмыкхэм къащэгъэлэгуагъэх. Шьэ зэфэшхьафхэр гъэшлэгонэу егъэфедэх, исурэтхэм ятеплэклэ замыхьожыным, бэгъашлэ хьунхэм фэшлэ эмалыр пытэу арегъэклэ. Ащ исурэтхэр космонавтикэм, цылэныгъэм ихьугъэ-шлагъэхэм япхыгъэх.

исурэт узылэпещэ, сабий къызыфэхьугъэ ныр ильфыгъэ еплызе тхьаркьо цыккыр къебыбыллагъ — мамыр псэуккэм игъэпытэн ар фэогъэхьы...

Адыгэ Республикэм культурымккэ иминистрэу Кьулэ Мыхьамэт, Урысыем ишьолырхэм Иоф адэшлэгъэнымккэ хэгъэгум ихудожественнэ Академие иотдел ипащэу Маргарита Хабаровар, Урысые Федерацием ихудожественнэ Академие хэтэу Светлана Демкина, тхаклоу, ушэтынхэр зышлэу Владимир Горбань, Урысыем исурэтышлэу я Союз хэтэу Эдуард Овчаренкер, музейм илофышлэу Сулейман Фатимэ къэгъушылагъэх. Зэхэхэм хэлэжыагъэх сурэтышхэу Кьуанэ Аслъан, Къат Теуцожь, Пэтыоцэ Феликс, Гьогунэкьо Му-

хьарбий, нэмыккэ творческэ Иофшлэхэр.

Николай Вдовкиным зэхэхэм къызэрэщылауагъэу искусствэ лъагэм упылыным фэшлэжыпккэ закьор арэл узэгупшысэн

фаер. Лъэужэу къэбгъанэрэм хэтэрыккыштыр? Ныбжыккэхэр искусствэм фэгъэсэгъэнхэмккэ ягушхьэ кыуачлэ зэрэхагъэхэу оштыр, патриот зэрэхуштхэр къыдэмылтытэхэ хьуштэп.

Нэклубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкли къыдзэыгъэклэрэ:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Иофхэмккэ, Иэклиб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмккэ ыкли къэбар жьугъэм иамалхэмккэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакционер зылдшыгъэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шхьалэм иагъэр

гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшгъэдэклэжы зы-

хьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зышаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмккэ, телерадиокъэтынхэмккэ ыкли зэлы-Иэсыккэ амалхэмккэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ члплэ гъэорышлэп, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэккэмккэ пчыгъэр

4046 Индексхэр 52161 52162 Зак. 2831

Хэутыным узшыккэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщыккэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шхьалэм ипшгъэрылхэр зыгъэцаккэрэр

Мэщлэжы Саид

Редактор шхьалэм игуадзэр — пшгъэдэклэжы зыхьырэ секретарыр Хьурмэ Хьусен